

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **płk rez. L. S.** oskarżonego o przestępstwo z art. 228 § 5 k.k.

i **Z. C.** oskarżonego o przestępstwo z art. 229 § 4 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 5 czerwca 2024 r.,

żądania sędziego o wyłączenie od rozpoznania sprawy

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Jarosława Matrasa od rozpoznania sprawy o sygn. akt I KA 6/24.

UZASADNIENIE

W dniu 15 marca 2024 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie przesłał do Sądu Najwyższego akta sprawy wraz z apelacjami złożonymi przez prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu oraz obrońców oskarżonych **płk rez. L. S.** i **Z. C.** od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 6 lipca 2023 r., sygn. akt I So. 21/21.

Powyższa sprawa została zarejestrowana w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt I KA 6/24, a do jej rozpoznania wyznaczony został SSN Jarosław Matras.

W dniu 19 marca 2024 r. SSN Jarosław Matras złożył oświadczenie na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., w którym wskazał, że żąda wyłączenia od rozpoznania przedmiotowej sprawy z uwagi na zaistnienie

okoliczności mogących wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności. Wyjaśniając motywy takiego postąpienia podniósł, że w sprawie I KA 6/21, w której był sprawozdawcą (omyłkowo wskazano sygn. akt I KZ 6/21) sąd odwoławczy zdecydował o uchyleniu wyroku uniewinniającego wobec Z. C. oraz wyroku skazującego wydanego wobec L. S. Co więcej, w uzasadnieniu tego orzeczenia Sądu Najwyższego zawarto wyraźne wskazania co do istnienia dowodów wskazujących na popełnienie przez Z. C. przestępstwa, a także co do tego, aby opis czynu oskarżonego L. S. był inny. Wobec tak kategorycznych stwierdzeń co do oceny materiału dowodowego SSN Jarosław Matras zauważył, że nie jest możliwe, aby orzekał w tej sprawie bez naruszenia – w ocenie stron procesu – art. 41 § 1 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Żądanie wyłączenia od rozpoznania sprawy należało uznać za zasadne.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wywodzi się, że uprzedni udział sędziego w wydaniu orzeczenia kasatoryjnego przez sąd odwoławczy nie jest sam w sobie przeszkodą do uczestniczenia przez niego w składzie sądzącym przy rozpatrywaniu ponownego środka odwoławczego od wyroku sądu *meriti*, jaki zapadł po uchyleniu pierwszego z wydanych wyroków. Innymi słowy, uprzedni udział w orzekaniu kasatoryjnym nie świadczy automatycznie o braku bezstronności tego sędziego przy rozpoznawaniu obecnego środka zaskarżenia. Niemniej jednak, jeżeli sędzia ma orzekać ponownie w instancji odwoławczej w sprawie, w której uprzednio wziął udział w wydaniu orzeczenia uchylającego wcześniejszy wyrok zapadły w danym postępowaniu, to o zaistnieniu w aspekcie zewnętrznym wątpliwości co do jego bezstronności można mówić wówczas, gdy przy poprzednim orzekaniu sąd z jego udziałem, uchylając wydany przez sąd *meriti* wyrok, wypowiedział kategoryczne poglądy co do możliwości przypisania oskarżonemu zarzucanego mu przestępstwa w świetle istniejących w sprawie ustaleń faktycznych i przy prawidłowej ich ocenie, a więc gdy w zdecydowany sposób wypowiedział się odnośnie do owych ustaleń i winy oskarżonego, bez względu na to, w jakim fragmencie uzasadnienia wyroku wyrażono takie stanowisko (zob. m.in. wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2016 r., II KK 294/15, OSNKW 2016, nr 7, poz. 49; wyrok SN z

dnia 30 stycznia 2020 r., IV KK 373/19, LEX nr 3260259; postanowienie SN z dnia 4 lipca 2023 r., IV KK 189/23, LEX nr 3576736).

Taka też sytuacja ma miejsce w przedmiotowej sprawie. Analiza treści uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., sygn. akt I KA 6/21 nie pozostawia wątpliwości, że zawiera ono kategoriyczny pogląd sądu orzekającego z udziałem SSN Jarosława Matrasy o konieczności przypisania oskarżonemu Z. C. odpowiedzialności za zarzucane mu przestępstwo. O powyższym świadczy m.in. fragment uzasadnienia ww. wyroku, zgodnie z którym *„[w] tym układzie wyrok uniewinniający nie może się ostać, skoro zebrany materiał dowodowy pozwala na jednoznaczne ustalenie, że powinno dojść do skazania oskarżonego Z. C. za zarzucane mu przestępstwo (art. 454 § 1 k.p.k.). W realiach tej sprawy – uwzględniając rolę oskarżonego oraz czas jego działania, a także wysokość przypisanej korzyści majątkowej udzielonej L. S. (w najbardziej korzystnej dla oskarżonego L. S. kwocie) – inne rozstrzygnięcie (np. umorzenie postępowania) niż wyrok skazujący nie jest możliwe.”* (s. 8-9 uzasadnienia wyroku SN z dnia 16 września 2021 r., sygn. akt I KA 6/21). W stosunku zaś do oskarżonego L. S. w ww. wyroku Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że opis czynu przypisanego temu oskarżonemu wymaga zmiany w kierunku wskazującym na Z. C. jako udzielającego mu korzyści majątkowej (s. 11 wyroku SN z dnia 16 września 2021 r., sygn. akt I KA 6/21). Uznał bowiem, że *„(...) cytowane już powyżej fragmenty zeznań tych świadków, w zestawieniu z zeznaniami opisanymi w uzasadnieniu wyroku, dowodzą bez żadnych wątpliwości, że oskarżony L. S. przyjął korzyść majątkową wskazaną w opisie czynu, przy czym udzielającym tej korzyści był prezes Z. w K. Z. C.”* (s. 9 wyroku SN z dnia 16 września 2021 r., sygn. akt I KA 6/21). Powyższe stwierdzenia pozwalają więc na odczytanie zapatrywań członków składu orzekającego na kwestię odpowiedzialności L. S. za zarzucony mu czyn.

Ze wskazanych powodów stwierdzono, że w przedmiotowej sprawie istnieją okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. Rzeczone implikowało konieczność uwzględnienia żądania SSN Jarosława Matrasy, a tym samym jego wyłączenie od rozpoznania sprawy o sygn. akt I KA 6/24.

Mając na względzie powyższe, postanowiono jak w sentencji.

[PGW]

[ms]